

V I E N Y B Ė

73 M. 3 N.

BROOKLYN, N. Y.

1959 M. SAUSIO (JANUARY) 16 D.

Tel. APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

Dabar

JUOZAS TYSLIAVA

Kuboje, kaip ir kitose ispanų kultūros respublikose, visada buvo jaučiama pilietinės kantrybės stoka.

Nesunku, rodo, palaukti rinkimų ir tvarkingu, demokratišku būdu apsispręsti, kuriai partijai pavesti šalies valdas.

Bet kur tau! Konstitucija, kurios nuostatai turėtų būti privalomi visai tautai, čia, valstybininkų rankose, dažniausiai tampa perminkyto molio gniužulu.

Kuo baigsis ta, anot senatoriaus Morse, "kraujo pirtis" Kuboje, ir ar Castro, tiesioginiai ar netiesioginiai valdydamas šalį, ilgainiui nesunieks, kaip Batista ir kiti pirma jo buvę diktatoriai, tai tuo tarpu tegalima spėlioti.

Batista, kaip ir Castro, pradėjo karjerą, mušdamasis į krūtinę. O kas paskiau iš to išėjo?

Visų tų Pietų Amerikos revoliucionierių tikslai vienodi: jėga — pinigas, pinigas — jėga.

Sveikintinoje Lietuvos Generalinio Konsulo iniciatyvoje pagerbti prof. Steponą Kairį jo aštuoniasdešimtojo gimtadienio proga nesunku pastebėti simbolinio dėkingumo reiškinys:

Nebūtų buvę Kairio ir kitų, drįsusių pasirašyti istorinį Vasario 16 Akta, nebūtų ir to, kas dar turima: Lietuvos nepriklausomybės likučių užsienyje. . .

Bet nedaug trūklo, kad ir šis įvykis praieitų be pėdsakų. Rengėjams rūpėjo susirinkusius socialiai pavalgydinti ir pagirdyti, bet pasikviesti fotografą, kuris jį užfiksuotų ateičiai, tai, matyt, nė vienam iš jų neatėjo į galvą. . .

Kaip paprastai, spaudos baudžiauninkams, dėl laiko stokos net negalėjusiems tenai dalyvauti, paskutinę minutę teko pasirūpinti šiuo reikalu. . . Tiek to. Dėdama šias Vyt. Mazelio nuotraukas, Vienybė tuo būdu reiškia savo kuklią pagarbą prof. Steponui Kairiui.

Šio mėnesio 19 d. sukanka 150 metų, kai Bostone gimė didysis amerikiečių poetas Edgar Allan Poe.

Kaip ir daugelis lyrikų, Poe pradėjo rašyti jaunas. Pirmasis jo poezijos rinkinys pasirodė 1827 m. Tada poetui tebuvo 18 metų. Be poezijos, Poe rašė apysakas, redagavo laikraščius ir buvo žinomas literatūros kritikas.

Gyvendamas New Yorke, Poe sukūrė savo garsiąją poemą "The Raven" (Varnas), išverstą į visas kultūringojo pasaulio kalbas. Šioje poemoje jis ap-

Prof. Steponas Kairys su draugais jo aštuoniasdešimtojo gimtadienio proga Lietuvos Gen. Konsulo J. Budrio surengtame pagerbime New Yorke. Iš kairės į dešinę: prof. S. Kairys, R. Sidzikauskienė, J. Audėnas ir V. Sidzikauskas. VYT. MAZELIO NUOTRAUKA

Jis girdejo skambant Kudirkos Varpus...

Sidzikausko kalba sausio 12 d. minint Prof. Stepono Kairio 80 metų sukaktį

amžiaus, pareikšti jam mūsų pasididžiavimą juo, mūsų pagarbą jam ir mūsų meilę.

Garbingasis šios dienos Jubilijatas, Profesorius Steponas Kairys-Kaminskas, brendo Aušros poveikio laikotarpyje. Jis girdejo skambant Dr. Kudirkos Varpus, jis stebėjo, kaip Tėvynės Sargas ir Apžvalga, o kiek vėliau ir Darbininkų Balsas, kuri jį pats redagavo, slapta lankė lietuvių inteligentą ir lietuvių valstietį bei darbininką. Jaunuolį greitai pagavo naujos gaudynės dvasia, ir jis anksti įsijungė į mūsų tautinio atgimimo sąjūdį, į kovą su anų laikų rusiškuoju okupantu, buvo vienas lietuvių tautos budintojų.

Steponas Kairys buvo ir yra ne eilinių gabumų ir sugebėjimų, kietos kovos už savo tautos ir žmonijos idealus užgrūdinto charakterio asmenybė. Iš tų jo asmens savybių plaukė nepaprastai šakota ir naši jo veikla, margi jo gyvenimo etapai. Mūsų garbingasis sukaktuvininkas ir jo darbai yra gerai žinomi mūsų visuomenei. Tad aš tenkinsiuos čia tik jo per 80 metų išeito kelio schematišku priminimu. Tas kelias yra tipiškas anų laikų mūsų inteligentų kartai. Vaikystė -- Lietuvos kaime su jo romantika ir jo kukliu medžiaginiu gerbūviu, su sunkiai prieinamu mokslu. Progimnazija Palangoje, gimnazija Šiauliuose --

abu aniem laikam gana reikšmingi bundančios lietuviybės centrai. Po to -- Technologijos Institutas Petrapilyje, veikla lietuvių studentų tarpe ir su lietuviams socialdemokratais, Rusijos Valstybės Dūmos atstovais, revoliucinis 1904-05 metų sąjūdis, Didysis Vilniaus Seimas, Vilnius ir Lietuvos-Rytai. Pirmasis pasaulinis karas Jubilata užklumpa Vilniuje. Atžymėtina jo veikla prieškonferenciniame laikotarpyje, ypač vadovavimas Lietuvių Agronomijos ir Teisių Pagalbos Draugijai bei Darbininko Balso (Darbo Balso. Vien. Red.) redagavimas sunkiose vokiečių okupacijos sąlygose, jo vadovavimo Vilniaus Lietuvių Konferencijoje ir tos Konferencijos išrinktoje lietuvių Tautos Taryboje, kurios jis buvo narys, dalyvavimas Lozanos ir Berno konferencijose, --

(NUKELTA I 7 psl.)

SOLISTĖ MONIKA KRIPKAUSKIENĖ, koloratūrinis sopranas, dabar jau antrą kartą kviečiama dalyvauti Vienybės koncerte — Vasario 1 d. New Yorke. Mat, nuo paskutinio jos dainavimo Vienybės koncerte, mūsų skaitytojai pakartotinai klausdavo: "Kada vėl pakviesite dainininkę Kripkauskienę?" Solistė Monika Kripkauskienė iš Chicagos atvyksta kartu su solistu Stasiu Baras - Baranausku ir dirigentu Aleksandru Kučiūnu.

Lietuviai Kalifornijoje

Leonardas Valiukas, šiuo metu vadovaujantis abiem Kalifornijos lietuvių respublikonų vienetams, nominuotas Los Angeles County Republican Assembly vicepirmininko vietai. Rinkimai įvyks š. m. sausio 27 d., bet praktikoje — nominavimas reiškia išrinkimą. Rinkimų metų nominacinio komiteto sprendimui beveik niekada niekas nė nebando priešintis. Nominacinis komitetas paprastai padaro savo sprendimą po ilgų svarstymų ir tyrinėjimų. Pirmininko vietai nominuotas dabartinis pirm. G. Harvey Mydland.

Calif. Republican Assembly yra svarbiausia ir įtakingiausia respublikonų organizacija Kalifornijoje. Kalifornijoje šiuo metu yra arti 15 milijonų gyventojų, iš kurių virš 6 milijonų gyvena Los Angeles apskrityje. Tat, Los Angeles County Republican Assembly vadovybės balsas Kalifornijos Respublikonų Partijoje yra labai svarbus. Minėtos organizacijos vadovybę Los Angeles apskrityje sudaro: Pirmininkas, 7 vicepirmininkai, 2 sekretoriai, 2 kasininkai ir laikraščio Los Angeles County Republican Assembly News) re-

LEONARDAS VALIUKAS

Respublikonų Partijos šulai Kalifornijoje (E. Shattuck, M. Benedict, G. Millas, A. Bell, R. Finch, G. H. Mydland, C. Lindstrom ir kit.) daug kartų yra sakę puikių komplimentų lietuviams ir L. Valiukui už jų puikią veiklą. L. Valiuko nominavimas minėtos organizacijos vicepirmininko vietai yra tikrai

didelis jo paaukštinimas Respublikonų Partijoje ir kartu Kalifornijos lietuvių respublikonų veiklos atžymėjimas. C. R.

*

Praėjusių metų gruodžio 25 d., tai yra Kalėdų dieną, visiems gerai žinomas visuomenininkas, žurnalistas, bei radijo valandėlės bendradarbis Vladas Bakūnas su žmona Olga laimiai atžymėjo sidabrinės vestuvės — 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį.

Gausus būrys prietelių bei giminių ta proga susirinko jų puošnioje rezidencijoje. Svečiai buvo vaišinami europiško ir amerikoniško skonio valgiais ir gėrimais. Buvo muzika ir šokiai. Gražioje nuotaikoje linksmimės ir, pakėlę taures, linkėjome jiems laimingos ateities, sudainavome "Ilgiausių metų", taip pat ištikėme gražias bei vertingas dovanas šiam jubiliejui prisiminti.

Bakūnai augina du gražius sūnus. Darius studijuoja inžineriją. Kęstutis lanko gimnaziją.

Linkime p. Bakūnams geroje sveikatoje sulaukti aukšto jubilėjaus. O. RACKIENE.

PASKUTINIS DIVIDENDAS PAKELTAS IKI

3 1/4% metams

(3% reguliaraus ir 1 1/4% extra)

SKAIČIUOJAMAS METŲ KETVIRČIAIS

Taukyk Cia—Daugiau Uždirbsi—Nelauki

THE *Kings County* SAVINGS BANK

Incorporated—1880

2 PATOGIOS ĮSTAIGOS:

125 Broadway prie Bedford Avenue
629 Eastern Parkway prie Nostrand Ave.
Member Federal Insurance Corporation

LIETUVIŲ VADOVAUJAMA (STEIGTA 1924 M.)

Schuyler Savings & Loan Association

24 DAVIS AVENUE

KEARNY, N. J.

Atdara kasdien, išskyrus šėštadienius, šventadienius, nuo 10 v. r. iki 3 v. p. p. Penktadieniu vakarais nuo 6 iki 8:30 v. v.

KAPITALAS \$1,860,000

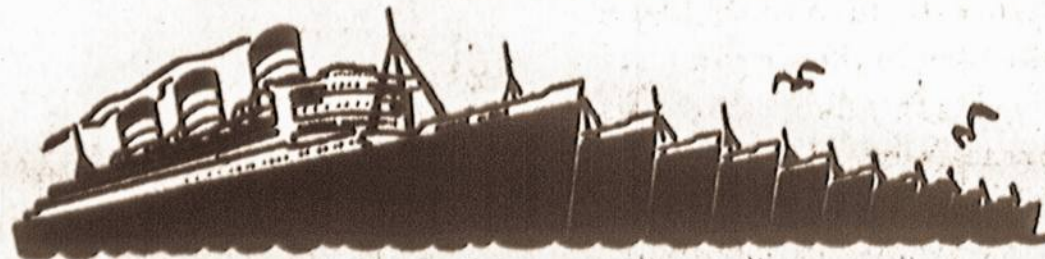
MOKAMA 3%

Apdrausta iki 10,000 dol.

Telefonas WY 1-7260

Trečiokas Agency

SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTŪRA

- KELIONĖS - visokiomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Įvairiausios ekskursijos. Sudaromi ir tvirtinami imigracijos bei kelionių dokumentai.
- PINIGAI - su pilnu užtikrinimu siunčiami į visus pasaulio kraštus, įskaitant ir rusų okupuotus. Peršuntimas į Lietuvą iki \$300 kainuoja \$1.65. Už \$1 išmoka 10 rublių.
- APDRAUDA - visokios rūšies sutvarkoma per geriausias ir tvirtiausias kompanijas.
- NUOSAVYBIŲ - pirkimo, pardavimo ir finansavimo reikalais sąžiningas pataravimas.
- FEDERALINIŲ MOKESČIŲ - Income Tax - paruošimas.

Albinas ir Kazys Trečiokai
311 WALNUT STREET, NEWARK 5, N. J.
Telefonas MARKET 2-4867

Traun's BARAS IR RESTORANAS

AUGUST TRAUN - Savininkas

N. E. cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 9-9352

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1801-3 S. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(KAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 9-4110

Lietuviškoji Chicago

Lietuviai lydėjo kiekvieną Mikojaną žingsnį

Lietuvių ir kitų pavergtų tautų atstovų "pikietai" sudarė neblogas dekoracijas trumpam sovietų vicepremjero A. Mikojaną vizitui Chicagoje. Jau aerodrome sovietinį nr. 2 pasitiko nemaža vengrų minia, o prie Konrado Hilton viešbučio, Chicago Clubo ir Inland Steel Co. būstinės jo laukė lietuviai, latviai, estai, lenkai ir ukrainiečiai.

Mikojaną saugojo per 100 privačiai apsirengusių detektyvų ir 250 uniformuotų policininkų. Kadangi tiksliai Mikojaną dienos tvarkė buvo laikoma paslaptyste, pikietuotojų jėgos buvo išskaldytos ir policija visur galėjo būti daugumoje. (Tiesa sakant, niekas ir nesirengė Mikojaną ižeisti veiksmu, tik vienas vengras paleido kiaušinį, bet nepataikė.)

Įvykstantį Mikojaną aerodrome pasitiko, nors jis atvyko visą valandą anksčiau ir ne įprastu keliu, Amerikos Legiono Don Varno posto nariai su atitinkamais plakatais. Įdomu, kad tų pikietuotojų dauguma jau sudarė ne DP, bet čia gimę ir kariuomenėje atitarnavę jaunuoliai, tik iniciatyva kilo iš naujų ateivių posto narių tarpo. Pikietuotojai juos stebintiems smalsuoliams išdalino 28,000 sovietus demaskuojančių atisaukimų.

Nors pats Mikojanas pikietuotojus stengėsi ignoruoti ir spaudos atstovams jų pastangas pavadinęs "komedija", tačiau jų pastangos buvo reikalingos, nes priminė Mikojaną vizitą susidomėjusiems žmonėms ir kitą me-

Gražiai pasirodė Marquette Parko Don Varnas, tik Šaulių Sąjunga dar vargsta su ordinais...

dalio pusę. O tai būtinai reikalinga, nes sovietai turi nemažai simpatikų. Kaip pavyzdį galima paminėti sovietų Beriozkos liaudies šokių ansamblio gastroles Chicagos Civic Opera rūmuose, kurios sutapo su Mikojaną vizitu. Nors tas šokių ansamblis yra tik antros rūšies kolektyvas, kuris geriausias baletus mačiusiai Chicagoje neturėtų sudaryti patrauklios sensacijos, į premjerą, kurioje dalyvavo ir Mikojanas, buvo išparduotos ne tik visos reguliarios vietos, bet net ir papildomos kėdės orkestrui skirtoje vietoje! Ir pigiausi bilietai kainavo 7,50 dol.

Chicago Tribune garsioji kritikė Claudia Cassidy negalėjo atsistebėti, kodėl žifrovai taip džiaugsmingai sutiko ne tik Mikojaną, bet ir pačius baletu šokius, kurie jos nuomone buvo tiesiog nuobodūs. Jos išvada:

"Without waiting to break the Russian code I will give you odds that after Friday night's

opening of the Beryozka dancers Mikoyan cabled Khrushchev: Americans really suckers. Not a thing to worry about."

Tuo tarpu tremtyje atsikūrusi Lietuvos Šaulių Sąjunga turi kitos rūšies rūpesčių. Jos užsakyti Italijoje Šaulių Žvaigždės ordinais jau pristatyti Chicago, tačiau pakeliui kažkur dingę juostos, ant kurių tie ordinais turi būti pakabinti. Dėl to Sąjunga atsiskė tuos ordinais atsiformuoti iš prekybininko J. Karvelio, per kurį tie ordinais buvo užsakyti, ir sumokėti už juos priklausantčius 600 dolerių.

Numatyta per Vasario 16 minėjimą ordinais apdovanoti 200 asmenų, dar keli šimtai liks atsargoje. Chicagoje juokiamasi, kad įvairių ženklų kolekcionieriai už tuos ordinais daug nemokės, jie palauks jų "sale".

Stasys Juškėnas, kuris Naujųjų skiltyse net Lietuvos Vyriausybės žinias cituodamas aiškino, kad atsikūrus Sąjunga neturi teisės Lietuvos ordinais

dalinti ir tai daryti ne są praktiškos naudos, iš vadovybės susilaukė ultimatumo savo komentarus atšaukti. Priešingu atveju jo laukia nemažai... Lietuviškoji Chicago laukia tolimesnės tos kontraversijos eitos. Atgimusi Šaulių Sąjunga turi nepilnai 40 narių. (vm)

DEMONSTRACIJOS PRIEŠ MIKOJANĄ CHICAGOS GATVESE.

Paminėjo Litanicos Ave. sukaktį

Lietuvių Moterų Pilečių Lyga 1933 metais ryžtingomis savo pastangomis, padedant anų metų liet. veikėjams, Lietuviškoje Bridgeporto kolonijoje, vieną gatvę tuomet vadinamą "Auburn Ave", įamžino mūsų Atlanto nugalėtojų - Dariaus - Girėno - garbei, Litanicos

vardu. Auburn Ave. buvo pavadinta Litanica Ave., kurios 25 metų sukaktis sausio 1d. buvo iškilmingai paminėta, dalyvaujant Moterų Lygos narėms, visuomenei ir veikėjams.

Iškilnėse dalyvavo senatorius Morgan Finley, teisėjas Alfonsas Wells, teisėjas Jonas Žifris ir kiti, kurie pasakė gražias kalbas, išskeldami Lietuvos Atlanto nugalėtojų didį žygi, kartu prisimindami Lietuvos Moterų Lygos ir kit. Lietuvos kilnų ryžtą, jų garbei čia įamžinant gatvę Litanicos vardu.

Moterų Lyga sukakties proga Litanicos Ave. atžymėjo vainiku, o už Darių ir Girėną šv. Jurgio parap. bažnyčioje buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos bei pasakytas tai dienai pritaikytas pamokslas.

Pažymėtina, kad Chicagos Moterų Lyga pr. metais vasario 23 d. atšventė 25 metų savo veiklos sukaktį, kuriai jau 25 metai vadovauja Marija Zolpienė, šios lygos ir daugelio kitų organizacijų veikli pirmininkė ir narė. Kor.

J. Markiewich

AND SONS, INC.
Laidotuvių Direktorai
15 TRUMBULL STREET
NEW HAVEN, CONN.
Telefonas: LOcust 2-9229

J. Markiewich

AND SONS, INC.
Laidotuvių Direktorai
15 TRUMBULL STREET
NEW HAVEN, CONN.
Telefonas: LOcust 2-9229

Vyskupo kalba iš Vilniaus radijo

Prieš kurį laiką "maldininkai" iš okupuotosios Lietuvos lankėsi Romoje. Taip pat, kaip atmenama, Lietuvoje, su Vatikano žinia, buvo išventinta naujų vyskupų.

Praėjusį šeštadienį, sausio 10, Vilniaus radijas (per Maskvą) užsienio lietuviams skirtoje laidoje plačiau kalbėjo apie "Kultūrinį ryšį su užsieniu sąjungą." Tarp kitko, nurodė, kad jos... veikloje "dalyvauja

ir ovasiškiak"... Radijas pertransliavo kai kurias kalbas iš šios draugijos susirinkimo, būtent: Povilo Ratomskio ir prof. Petro Slavėno. Be to, arti 10 minučių transliavo vysk. Stankevičiaus kalbą. Vyskupas kalbėjo, kad turi būti "uždraustas" masinis žmonių naikinimo ginklas", "tautų meilės ir draugystės jausmai turi iširpdyti geležinę uždanga, sunakinti atomines bombas" ir pan.

Joseph Andrusis Insurance

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiai apdraudos reikalais, federalinių ir valstybinių mokesčių (Income Tax) užpildyti, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders).

KREIPTIS

HAVEN REALTY

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 7-4477
Kasdien 9 val. ryto iki 9 val. vak.
Sekmadieniais 1 val. p. p. iki 5 val. vak.

AR NEPERMOKATE

uz savo automobilio apdrauda?

VIRŠ 21.000.000 AUTOMOBILIŲ SAVININKŲ MOKA DAUGIAU, NEGU REIKALINGA.
Jei tik Jūsų vairavimo rekordas yra geras, Jūs esate kvalifikuotas:
DIDELIAM APDRAUDOS SUTAUPYMIUI, GERESNEI SAVO APSAUGAI IR GREITESNIAI PATARNAVIMUI, REIKALAUJANT NUOSTOLIŲ ATLYGINIMO.
Kreipkitės:

Albert F. Peters

(PETRAUSKAS)
APDRAUDOS SPECIALISTAS
116-55 Queens Blvd., Forest Hills 75, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-1477
NAMŲ ADRESAS:
106-53 95th Street, Ozone Park 17, N. Y.

BANGA TELEVISION

V. ZELENIS, Sav.
34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.
PARDUODAMA SU NUOLAIDA:
Televizija, radijas, III-FI fonografai (tape recorders), oro vėsintuvai, langams ventiliatoriai, dulkių siurbiai.
TAISOMA TELEVIZIJA, RADIJAS, III-FI.
Darbo valandos kasdien iki 7 v. v.

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established in 1886

Juozas Tysliava
Editor and Publisher
192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, New York
Tel. APplegate 7-7257
Vytautas Meskauskas
Associate Editor
2625 S. Harvey, Berwyn, Ill.
Tel. Pioneer 9-2588

Entered as Second Class
Matter October 23, 1907 at
the Post Office of Brooklyn
N. Y. Subscription Rates:
USA, Canada and other
countries \$7.00 for one
year. Advertising rates on
application.

Dar dėl Lietuvos reikalų Vatikane

Lietuvos Generalinis Konsulatas New Yorke savo pranešime spaudai sako, kad "Lietuvos Pasiuntinybė Vatikane palieka ma ir toliau veikt". Bet čia pat pažymi kaip tik priešingai tam, kas anksčiau buvo pasakyta Vilko prezidiumo pranešime, būtent, kad "Lietuvos Pasiuntinybė prie Vatikano... palieka tokiu pat titulu, kaip Washingtonė." Lietuvos Generalinio Konsulato pranešime toliau kitaip bylojama:

"Titulas, kuriuo veiks Pasiuntinybės vedėjas -- charge d'affaires ar kitoks, dar nenumatytas. Įgaliojimų Ministrui jis negalės būti pripažintas dėl to, kad šiuo metu negali gauti iš savo valstybės galvos naujų skiriamųjų raštų ir jų patiekti Popiežiui Jonui XXIII."

Vadinasi, klausimas dėl Lietuvos Pasiuntinybės Vatikane dar nėra išryškintas. Naujų pranešimų tuo tarpu nėra, o senieji, kaip matome, vienas kitam prieštarauja. Sugretinus tuos du pranešimus -- Vilko ir Konsulato -- aišku, kad Pasiuntinybės padėtis Vatikane yra skirtinga nuo Pasiuntinybės padėties Washingtonė.

Gana reikšminga, kad iki šiol dėl to viešai nepasiskelbė Lietuvos Diplomatinijos Šešas Stasys Lozoraitis, kuris, kaip žinoma, gyvena Romoje ir, be abejojimo, visą padėtį geriausiai žino.

Beje, telefonu kalbėjusieji su Lozoraitiu Romoje, sakoma, gavę maždaug tokį paaiškinimą: Sausio 18 d. Vatikanas paskelbė visų akredituotų užsienio valstybių pasiuntinybių sąrašą. Jeigu tame sąrašė Lietuvos pasiuntinybės vardo nebus, tada, anot Lozoraitio, "viskas bus baigta".

Kita vertus, jeigu paaiškėtų, kad Lietuvos Pasiuntinybė Vatikane neturi nei tų teisių, kurias kadaise, prieš pirmąjį pasaulinį karą, turėjo toks kun. Narijauskas, tada, ištikrųjų, nekils jokių abejonių dėl popiežiaus Jono XXIII naujos "realistinės politikos" su Maskva.

Tai, žinoma, anaipol nereikš, kad mūsų kova dėl Lietuvos nepriklausomybės bus taip baigta.

"Bendrai, daina be galo..."

JUOZAS TYSLIAVA

Tokiais žodžiais baigia savo laisvą Dirvai Bronius Kubilinskas iš Chicagos. Bet, kaip jis tą laisvą pradeda? --

"Prisibijau, kad Dirva nenuėmė Vieniybės savaitraščio pramintu taku. Laisvą pramintu taku, kad turėčiau ko pasiskaityti bei pasisemti naujienų žinių, o ne pamatyti foto nuotraukas įvairių vestuvių... kurios visai neįdomios."

Toliau, viena ranka Vienybės glostydama, o kita ja pėsdama, jis jau kitaip riečia:

"Savo laiku Vieniybė buvo patrauklus laikraštis. Bet kada ji pakeitė spausdinimo būdą ir pagaliau tapo paskendusio foto nuotraukose -- prisėjo atsivėikinti."

Dirva, kuri dabar atrodo kaip buvusi Vieniybė -- antraštė kairėj, paveikslas dešinė -- matyt, pabūgo, kad Kubilinskas ir su ja neatsivėikinti... Priešingu atveju, kam jai šis laisvą? Ar tam, kad "čivėrydamasi" prieš Vienibę, Dirva galėtų jai pasigirti:

"Matai, sesute, mano suneš akurāt kaip tavo, tik biskil ilgesnė."

Kaip ten bebūtų, Vieniybė sveikina Dirvą, išgijusią naujas mašinas.

Kai dėl Kubilinsko baimės, kad "Dirva nenuėmė Vieniybės savaitraščio pramintu taku", tai, man rodo, jau per vėlu.

"Kumelaicy pririšta", kaip dzūkai sako, ir Dirva jau eina tuo "taku".

Tiesa, šiuo atveju tarp Vieniybės ir Dirvos būta skirtumo.

Vieniybė, kaip ir daugelis mūsų laikraščių, turėjo bėdos su linotipininku. Šitos bėdos verčiama (linotipininkas mirė ir kito nebuvo galima gauti) Vieniybė surado išeitį ofsete.

Bet kam tas ofsetas Dirvai, kada ji renkama linotipu? Ogi tam, kad ji, kaip ir Vieniybė, galėtų pasinaudoti "foto nuotraukomis", kurių Kubilinskas taip nemėgsta...

Kita vertus, Vieniybė su Dirva čia neteko naujo neatranda. Margutis jau seniai ofseto rūbuose. O Laisvoji Lietuva su savo fotkėmis. Gal sakysite, kad ji ne vainikuota?

Šia proga man prisimena pasikalbėjimas su kadaise Chicagoje ėjusios Lietuvos leidėju Antanu Olsausku.

-- Tananevičiaus asmenyje aš turėjau didelį konkurentą.

kalbėjo man velionis Olsauskas. Ką tik aš dariau, ir jis darė. Aš leidau Lietuvą, jis leido Kataliką. Kartodamas mano veiksmus, Tananevičius neišvengiamai kartojo ir mano klaidas. Ir todėl bankrutėjo anksčiau...

Nesakau, kad Dirva, eidama Vieniybės "taku", turėtų bankrutuoti. Priešingai, aš jai linkiu sėkmės. Bet negalima sakyti, kad Kubilinsko įtarimas būtų be pagrindo.

Pereidama į ofsetą, Dirva daug ką iš Vieniybės pasiėmė. Net Vieniybėje ofsetinio darbo pramokusi Vyt. Gedgaudą...

Dirvoje paskelbto Kubilinsko laiško išprovokuotas, aš norėčiau padaryti dar pora draugiškų pastabų.

Dirvos leidėjai skelbė, kad kai tik bus nupirktos ofsetinės mašinos, tai jų laikraštis eis tris kartus savaitėje, o vėliau net ir kasdien...

O ką jie dabar rašo? Girai, --

"Nepadidinę savo skaitytojų žėimos dar 500 naujais prenumeratoriais, mes negalėsime Dirvą dažinti..."

Bet ar ty 500 naujų prenumeratorių užtektų padidėjusios ofsetinės spaudos išlaidoms pamokėti?

Ne, neužtektų. Neuztektų net ir tuo atveju, jeigu tarp ty 500 skaitytojų neatsirastų nė vieno Kubilinsko...

Tiesa, Chicagoje Lietuva, besirengdama tapti dienraščiu, net 10,000 naujų prenumeratorių įieškojo.

Bet tai buvo daugiau kaip prieš 40 metų. Tada mūsų senoji karta, kuri dabar jau beveik išnykusi, buvo pačiama savo jaunystės žydėjime.

Okiek Lietuvos savaitraštis, paskiau virtęs dienraščiu, gavo naujų skaitytojų?

Į tai geriausiai galėtų atsakyti dabartinis Dirvos leidėjų bendrovės pirmininkas Juozas Bacilūnas, buvęs to laikraščio linotipininkas.

Jis taip pat galėtų paaiškinti, kodėl užsidarė Lietuva, nes mašinos, kuriomis buvo spausdinamas tas "vienatinis tautiškas dienraštis", tebėra jo farmoje...

Tai tokia, trumpai suglaudus, mūsų tautinės spaudos daila. Ji yra skurdi, kaip ir tas Kubilinsko galvojimas -- smerkti laikraštį už tai, kad jis deda "foto nuotraukas įvairių vestuvių..."

Senoji karta, ypač jų veikėjai, tebeverkiama, kad mūsų jaunimas nesidomi Lietuviškais reikalais, kad jis kuria miltis žėimas ir t. t.

Bet kai redaktorius sąmoningai atidaro savo laikraščio skiltis tiems mūsų jaunuojiams, kurie ne tik kuria Lietuviškas žėimos židinius, bet ir patys aktyviai dalyvauja tautiniame veikime, tai žmogus viešai, spaudoje giriasi, kad jis dėl to atsivėiknęs su laikraščiu...

Daina be galo? Ne, tai galas be dainos.

Antanas Olsauskas, pernai metais mirusio Antano Ofio tėvas, Chicagoje ėjusio Lietuvos savaitraščio, paskiau virtusio pirmuoju tautinės minties dienraščiu, leidėjas.

BAŽNYTINĖ POLITIKA LENKIJOS

Lenkijos komunistai siekia tautinės bažnyčios įkūrimo. Beveik 20% visų katalikų kunigų priklausė „patriotiniams“ sąjūdžiui. 1956 m. neramumai privertė valdžią atsisakyti nuo to sumanymo ir įieškoti susitarimo su Vatikanu. Vatikanas už tai pripažino vokiečių žemes Lenkijai. Paralėlės su Lietuva.

Sąrytyje su tyliu Lietuvos pasiuntinybės prie Vatikano likvidavimu, spaudoje ir privačiuose pokalbiuose pasklydo gandai, kad taip padaryti Vatikano prikabinę Lenkijos kardinolas Wyszynski. Šiuo tarpu dar sunku tikrai pasakyti, kiek yra tiesos tuose ganduose, tačiau antra vertus santykiai tarp sovietų okupuotų kraštų klero ir valdžios yra verti panagrinijimo. Galimas daktas, kad pagal Lenkijoje nustatytą pavyzdį bus tvarkomi bažnyčios -- valstybės santykiai kituose okupuotuose kraštuose.

Lenkijos katalikų bažnyčia per paskutinius 14 metų pergyveno keturius perijodus: atskirimą nuo valstybės, spaudimą, persiekiojimą ir koegzistenciją -- sugyvenimą.

Pirmieji trys pokario metal praėjo palyginus ramiai. Pirmoji Lenkijos vyriausybė nebuvo grynai komunistinė, jeje buvo tam tikra opozicija komunistams, todėl kol komunistai nebuvo susidoroję su ta opozicija,

VYTAUTAS MESKAUSKAS

jeje paliko bažnyčią ramybėje.

1945 m. rugsėjo 14 d. vyriausybė paskelbė nesilaikysianti 1925 m. konkordato, o tų pačių metų lapkričio 25 d. buvo įvesta civilinė metrikacija. Tuo pačiu kunigai jau nebeteko vienos valdžios funkcijos ir pirmą kartą Lenkijos istorijoje bažnyčia neteko savo specialiu teisių.

Mikolajczyko pabėgimas ir Tito ginčas su kominformu 1948 metais sovietus privertė griežčiau tvarkyti Lenkijoje. Komunistų ir socialistų partijos buvo sujungtos, opozicija visomis priemonėmis naikinama. 1949 m. Lenkijos kompartija buvo išvalyta nuo tautinių elementų. Gomulka internuotas, o visagaliu Lenkijos valdytoju paskirtas maršalas K. K. Rokossowski.

Tada prasidėjo atsiskaitymas ir su bažnyčia. 1949 m. rugpjūčio 11 d. valstybė konfiskavo visas metrikų knygas, o rugsėjo mėn. 21 d. buvo suvalstybintos

visos vienuolynų ligoninės, 1950 metų sausio 22 d. valdžia pėrėmė katalikų labdaros organizaciją Karitas, o kovo 20 d. buvo konfiskuota 375.000 ha bažnytinių žemių.

Į tą tarpą tarp klero ir valstybės atstovų įėjo eilė paktarimų. 1950 m. balandžio mėn. 14 d. buvo paskelbtas bendras komunikatas, kuriame bažnyčia sutiko ateityje tikintisiems sklepyti pagarbą naujai Lenkijos valstybei, smerkti priešvyriausybinę veiklą, nesiprieškinti žemes ūkio kolektivizacijai ir prašyti Vatikano sutikimo paskirti prie Lenkijos prijungtom vokiečių teritorijom paskirti vyskopus. Vyriausybė iš savo pusės sutiko leisti mokyklase dėstyti tikybą ir leido veikti dar išilkiusiom katalikų privačiom mokyklom. Katalikams taip pat buvo leista turėti savo spaudą, savo dvasininkus kariuomenėje, ligoninėse ir kalėjimuose. Kartu vyriausybė pripažino popiežiaus autoritetą Lenkijos

(NUKELTA I 9 psl.)

JEŽUS NAZARENAS - 2

KRIKŠČIONYBĖ Į POLITIKĄ

Nejučiomis krikščionybė įsigalėjo visoje Romos imperijoje - Ir vietoje to, kad laukus greito pasaulio galo, valdantieji iš šventų raštų ieško teisės galimai ilgiau išsilaikyti soste - Ginčas dėl Mato evangelijos 16 skyriaus 18 eilutes apie Petro išskyrimą iš kitų apaštalų

Norint tyrinėti Jėzaus gyvenimą, būtina atstatyti žydų praeitį, nes daugelis Naujojo Testamento žodžių remiasi ar liečia žydų raštus. Ir sunku atsilkratyti įtarimo, kad kai kurie evangelijų autoriai savo kūrinius norėjo pritaikyti prie to, ką pranašai skelbė apie ateinančią Išganytoją.

Tikėtis Mesijo arba Kristaus -- tai yra pateptojo -- žydai Jėzaus gimimo laiku turėjo daug pagrindo. Mat, tikintieji žydai seniai jau tariamai gyvena Dievo Jehovos griežtoje priežiūroje. Jų pranašai tautos laimę ar nelaimę aiškino kaip Jehovos malonės ar baumės aktą.

Tuo laiku kada Jėzus tikrai ar tariamai gimė, žydų tarpe viešpatavo visuotinis ištikimymas, kad jau atėjo laikas pasirodyti Išganytojui, kuris pavargusiam, netekusiam prasmės, pasauliui turi padaryti galą, prikelti mirusius ir padarysi jiems Dievo teismą.

Nuo 586 iki 538 prieš K. gim. metų žydai, kaip neramumų kėlėjai, buvo ištremiti į Babiloniją, panašiai kaip dabar sovietai tremia į Sibirą. Iš tos tremties juos išvadavo persai, kurie leido jiems grįžti namo. Vėliau juos užkariavo Aleksandras Didysis; po jo mirties žydus valdė Egipto, o vėliau Sirijos valdovai.

168 prieš K. gim. įvykęs Judo Makabėjaus sukilimas žydams trumpam laikui grąžino laisvę. Ją netrukus vėl pakeitė romėnų išviešpatavimas, kurie dabartinę Palestiną pavedė valdyti kaip savo vasalui Erodui (nuo 40 iki 4 m.). Po jo mirties kraštas buvo padalintas tarp trijų jo sūnų, kitus tris tėvas pats nugalabijo. Vėliau didelė krašto dalis pateko tiesioginei romėnų administracijai. Svarbiausias romėnų administratorių -- prokuratorių uždavinys buvo surinkti Romai mokesčius. Tą darbą jis išnuomodavo žydams, šitie "muitininkai" dėl bendradarbiavimo su okupantais buvo kitų žydų nekenčiami.

Šiaip romėnai skaitėsi su žydų papročiais. Žydų Aukštoji Taryba Jeruzalėje galėjo teisinti už visus religinius ir kitokius nusikaltimus, prokuratorius teisdavo tik politinius nusikaltėlius -- sukilėlius prieš Romos valdžią, Jėzų nukryžiuotus, visų žydų gyvenamos žemės buvo suvienytos Agripo I. Erodo anūkų valdžioje. Mat, tas turėjo gerus santykius su Romos viršūnėmis, tačiau po jo mirties 44 m. kraštą vėl pradėjo valdy-

ti romėnai tiesiogiai. Prasidėjo eilė smulkesnių sukilimų, kurie 66 metais išsipletė į atvirą konfliktą. 70 m. imperatorius Titus paėmė Jeruzalę, ją sugriovė, o žydus ištrėmė po visą savo imperiją. Dar ir šiandien tikintieji žydai vengia praeiti pro Tito triumfo arką Romoje.

Iš to laiko kai Jeruzalė buvo sugriauta, apie Jėzų neliko jokių raštiškų liudijimų. Tiek tėra nustatyta, kad maždaug tuo laiku Palestinoje, Sirijoje, Mažojoje Azijoje, Graikijoje ir Romoje pasirodė krikščionių grupių, kurie Jėzų Nazarėną laikė Išganytoju. Jo mokslą skelbė pereinantieji pamokslininkai. Vėliau atsirado reikalus skelbiamas tiesa užfiksuoti raštu. Tada atsirado Mato, Morkaus, Luko ir Jono evangelijos, apaštalų laišakai ir pasaulio galo atvaizdavimas (apokalipsė) -- visa tai, kas sudaro vadinamą Naująjį Testamentą.

Nė vienas evangelijos autorius nėra identiškas su Kristaus mokiniams, turinčiais tą patį vardą. Nė vienas iš jų pats Jėzaus nematė. Tik vienas Paulius yra po Jėzaus mirties susitikęs su tiesioginiu Kristaus mokiniu Petru.

Seniausias iš visų tų raštų yra Pauliaus rašytas 51 m. laiškas iš Korinto į Salonikus. Morkaus evangelija, graikų kalba, buvo parašyta apie 70 m. Mato evangelija buvo rašyta žydo, o

Luko evangelija, kažkokiam nekrikščioniui Theofilui skirta, buvo rašyta iš pagonių kilusio asmens. Kiekvienu atveju tikra, kad abu paskutiniai autoriai žinojo Morkaus evangelijos tekstą. Pagaliau Jono evangelija buvo parašyta apie 100-125 metus, joje jau pradama polemizuoti su tais, kurie netiki, kad Jėzus buvo Kristus -- lauktas Išganytojas.

Negyvosios Jūros -- Qumram -- radiniai ištikino daugelį Jėzaus gyvenimo tyrinėtojų, kad evangelistas Jonas turėjo būti stiprioje esenų įtakoje, nes jo evangelijoje surandama daug sakinių paimtų iš esenų raštų.

Tie visi raštai buvo saugomi krikščionių bendruomenių ir dažnai perrašomi. Savaiame aišku, kad atsirado paklaidų ir didokų klaidų. Niekas dar nežinojo, kas tikra ir kas ne tikra. Pasirodė ne tik daug evangelijos tekstų, bet ir įvairių legendų. Pav. iki XIV šimtmečio katalikai garbino kažkokią šv. Teklę, kuri pasirodė esanti tik vieno Mažosios Azijos autoriaus išgalvojimas.

Netrukus iškilo reikalus tarp tų raštų padaryti tam tikrą atranką. Taip bažnyčios tėvas Papias 140 metais paskelbė visus raštus sudėjęs ant altoriaus ir prašęs Dievo, kad tikrieji, Dievo įkvėpti, pasikeitę ir tuo

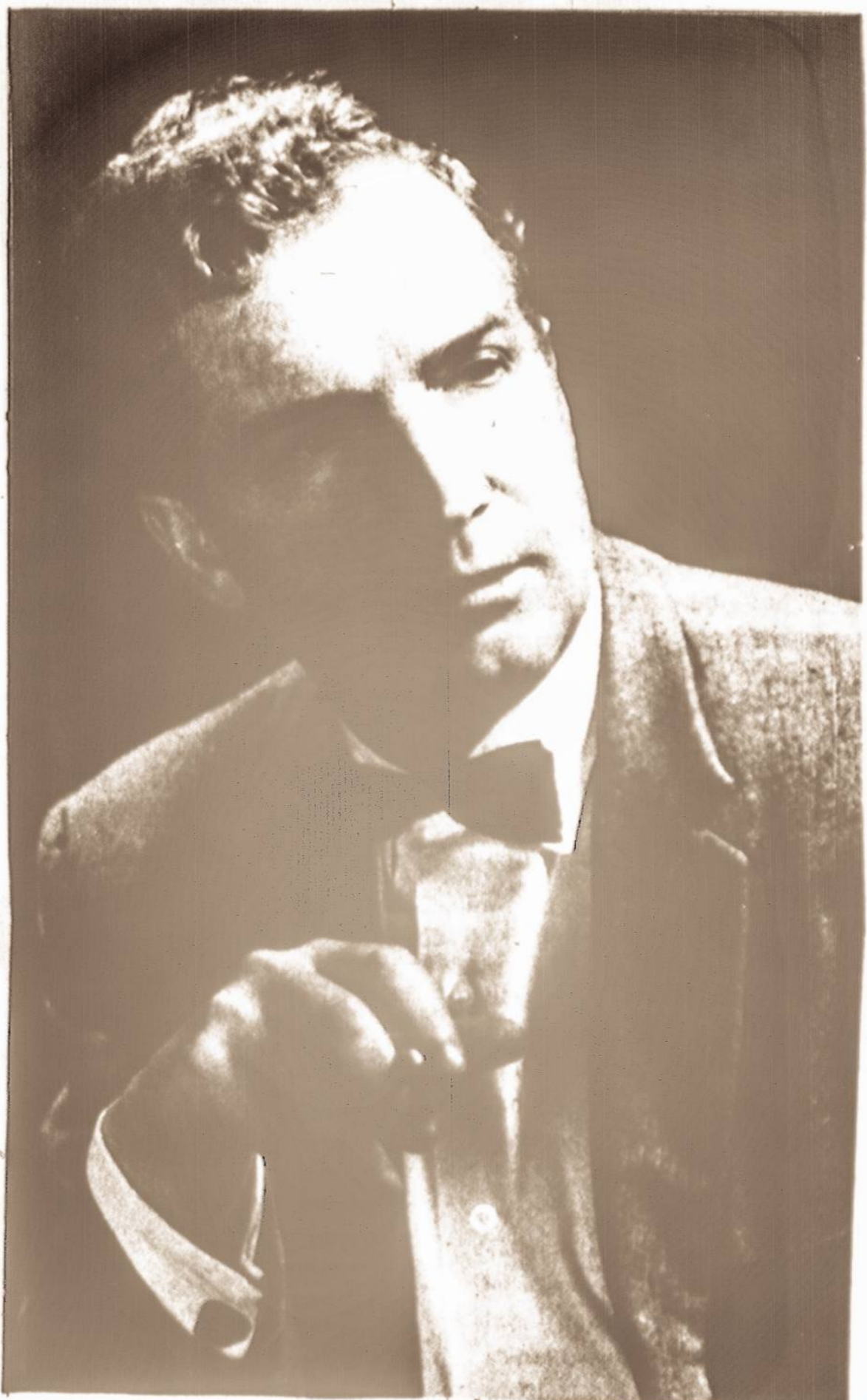
(NUKELTA I 10 psl.)

Prenumeratoriams -

Vienybė reiškia padėką visiems skaitytojams atnaujinusiems savo prenumeratą. Vietoje pakvitavimo, naujasis prenumeratos terminas dabar pažymimas greta vardo ir adreso laikraštyje.

Nemažai skaitytojų savo prenumeratą jau atsiuntė, bet dar didelio skaičiaus prenumeratų atnaujinimo laukiama. Šia proga skaitytojai prašomi atlikti savo pareigą -- atnaujinti prenumeratą. Prenumerata metams -- 7.00 dol. Sumokant iš anksto už dvejus metus -- 12.00 dol., už tris -- 15.00 dol. Studentams 5.00 dol.

Prenumerata siunčiama: VIENYBĖ 192 HIGHLAND BOULEVARD, BROOKLYN 7, N.Y.

VIRSUJE: Daiflininkas Kazimieras Žoromskis, kurio darbai išstatyti sausio 14 d. atidarytoje National Academy metinėje dailės parodoje, 1083 Fifth Ave. New Yorke, Be to, šiomis dienomis atnaujintas sutartis tarp dail. Žoromsko ir Chicagos Art Institute dėl jo paveikslų pardavimo. Jau trys metai iš eilės Art Institute pardavinėja dail. Žoromskio darbus. Dail. Žoromskis su savo darbais yra dalyvavęs Vienos, Romos, Madrido, Bogos (Kolumbijoje, Pietų Amerikoje), Meksikoje, Chicagoje ir New Yorke. Jis yra vienas iš produktyviausių mūsų dailininkų.

KAREJE: Daiflininko K. Žoromskio kūrinyje Kristus ir Šv. Petras.

Vienybės asmenybių konkursas

Šimto dolerių dovana studentui - patekusiam į tuziną įžymiausiųjų

Dėmesys Vienybės asmenybių konkursu yra daug didesnis, negu iš pradžių buvo manyta. Balsavimo kuponai gausiai grįžta atgal, ir tuo tarpu daugiausia dėmesio rodoma šiems asmenims: J. Mulokui, R. Viesului, S. Barui, M. Katiliškiui, A. Kučiūnui, D. Audėnaitiui, V. Kašubai, B. Railai, V. Grybauskui, A. Sperauskui, Rūtai Lee Kilmonytei ir V. Sidzikauskui.

Praeitose savaitės Vienybei einant į spaudą, konkurso programoje įvyko vienas pakeitimas: Studentams pasiūlius savo kandidatus, dabar skaitytojams teks rinkti VISĄ TUZINĄ ĮŽYMIASIŪJŲ. . . Studentai, kaip ir dera jų jaunystės dinamikai, veržte įsiveržė į šio konkurso eiles. Bet tai yra prasminga ir pačiam konkursui. Studentai, savo ruožtu, gali būti kandidatais į bet kurią iš šių konkurso sužymėtų sričių. Standartinis studentas, rytoj gali būti tuo, kuo jis pats panorės būti. . . Tai paklauso nuo jo gabumų, pašaukimo bei talento.

Studentas yra mūsų ateities veikimo simbolis. Kadangi lietuvis studentas, ypač šių dienų sąlygomis, yra reikalingas visuomenės paramos, todėl Vienybė šio konkurso proga paskyrė simbolišką dovaną - ŠIMTĄ DOLERIŲ, kuri bus įteikta Vienybės koncerte, vasario 1 dieną Webster Hall, New Yorke. Kitais žodžiais, iš tuzino asmenybių, laimėjusių šį konkursą, dovana teks tam, kam ji iš tikrųjų reikalinga, būtent, studijuojančiam ir kartu lietuviškame gyvenime aktyviai dalyvaujančiam jaunuoliui. Skirdama šią kuklią, bet prasmingą dovaną, Vienybė tuo būdu nori pagerbti visą mūsų studijuojantį ir ateities kūrybos darbams besiruošiantį jaunimą.

Kadangi iki konkurso pabaigos beliko vos pora savaitėlių, todėl yra svarbu, kad visi kuponai su kandidatų vardais Vienybę pasiektų iki sausio 31 d. Be to, yra svarbu, kad kuponuose būtų sužymėta visa dvyliką kandidatų, o ne tik keletas jų, kaip tai daroma kai kurių mūsų skaitytojų.

1. ARCHITEKTŪROJE

St. Kudokas, Jonas Mulokas, J. Okūnis, Vl. Švėpas.

2. DAILĖJE

A. Dargis, A. Galdikas, J. V. Jonynas, Pranas Lapė, P. Puzinas, R. Viesulas, K. Žoromskas.

3. DAINAVIME

S. Baras - Baranauskas, Pr. Bičkienė, Al. Brazis, M. Kripkauskienė, J. Liustikaitė, A. Stempuzienė.

4. LITERATŪROJE

J. Aistis, Vyt. Alantas, M. Katiliškis, Alg. Landsbergis, K. Ostrauskas, K. Škėma, E. Tulauskaitė, S. Zobarskas.

5. MUZIKOJE

B. Budriūnas, Ch. Daubaras, J. Gaidelis, V. Jakubėnas, J. Kačinskis, A. Kučiūnas, A. Kuprevičius, V. Marijošius, A. Mikulskis, J. Rajauskaitė, Alice Stephens, K. Steponavičius, J. Žilevičius.

6. SKAUTIJOJE

D. Audėnaitė, A. Banevičius, A. Bobelis, P. Mollis, A. Noakaitė, R. Pakalnis, L. Petrauskaitė, A. Treinys.

7. SKULPTŪROJE

Meila Balkus, Vyt. Kašuba, Al. Marčiulionis, V. Raulinaitis, P. Vaškys.

8. SPAUDOJE

J. Antanaitis, St. Butkus, E. Čekienė, M. Gimbutienė, Alg. Gustaitis, St. Kairys, S. Narkėliūnaitė, J. Prunskis, B. Raila, V. Rastenis, A. J. Ružancovas, T. Žilūraitis.

9. SPORTE

S. Arūnas, E. Besperaitytė, G. Borešis, K. Budreckas, A. Daukša, A. Endriukaiytė, A. Garsys, V. Grybauskas, S. Juodvalkytė, R. Jurgėla, K. Karalius, D. Kelekienė, B. Keturakis, V. Laurinavičius, J. Leonavičius, W. Lubes, A. Mileris, M. Motiejūnas, C. Nainys, A. Šalpuskas, S. Šimkutė, V. Šnipas.

10. STUDENTAI

A. Avižienis, J. Birutis, A. Butas, K. Čempė, A. Dzikas, V. Krivickas, A. Kudirka, A. Mickevičius, D. Nargėla, T. Remeikis, A. Sperauskas, V. Sutkutė, V. Vaitaitis, R. Vėžys.

11. VAIDYBOJE

Rūta Lee - Kilmonytė, Z. Arlauskaitė - Mikšienė, I. Tvirbutas, G. Velička, V. Žukauskas.

12. VISUOMENĖJE

V. Abraitis, Prel. J. Balkūnas, E. Bartkus, St. Barzdukas, L. Bieliukienė, dr. S. Biežis, J. Bilėnas, T. Blinstrubas, Al. Chaplikas, C. S. Cheleden, Ona Cheleden, Vl. Dilis, J. Ginkus, W. F. Laukaitis, K. Mariūnas, J. Maurukas, Alg. Nasvytis, dr. E. Noakas, A. Rudis, V. Sidzikauskas, J. Šlepetyš, A. S. Trečiokas, L. Valiukas, dr. J. K. Valiūnas, P. J. Žilrys.

VIENYBĖS ASMENYBIŲ KONKURSO KUPONAS

1. ARCHITEKTŪROJE .....
2. DAILĖJE .....
3. DAINAVIME .....
4. LITERATŪROJE .....
5. MUZIKOJE .....
6. SKAUTIJOJE .....
7. SKULPTŪROJE .....
8. SPAUDOJE .....
9. SPORTE .....
10. STUDENTAI .....
11. VAIDYBOJE .....
12. VISUOMENĖJE .....

Kuponas su kandidatų vardais turi būti grąžintas iki sausio 31 d. šiuo adresu: VIENYBĖ, 192 HIGHLAND BOULEVARD, BROOKLYN 7, N. Y.

A. ANDRIUSKEVIČIUS
Laikrodininkas - Juvelyras
Didelis pasirinkimas
BRANGENYBIŲ
485 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVERGREEN 4-2318

Solistas Stasys Baras-Baranauskas su žmona ir soliste Monika Kripkauskienė (dešinėje). Abu solistai, Baras ir Kripkauskienė, kaip žinoma, dainuos didžiajame Vienybės koncerte, kuris įvyksta sekmadienį, vasario 1 d., Webster Hall, New Yorke. Pradžią 4 v.p.p.

Three Joe's Service Station, Inc.

Trys Juozai - visi trys lietuviai - rūpestingai, sąžiningai ir pigiau patarnaus jums, jei tik jūsų automobiliui reikalingas bet koks - didelis ar mažas - patarimas:

COMPLETE AUTOMOTIVE REPAIRS

85-42 WOODHAVEN BLVD. WOODHAVEN, N. Y.

(86th Avenue kampas, prie Jamaica Avenue)

Telefonas Virginia 6-9683

Helen Povilanskas BAR GRILL & RESTAURANT

Salė šeimyninėms
pramogoms ir
susirinkimams.

158 GRAND STREET
BROOKLYN 11, N. Y.
EVERGREEN 4-9737

Dorion's MFG'S OUTLET STORES, Inc.

148-09 JAMAICA AVENUE JAMAICA 35, N. Y.

(išlipiti Sutphin Blvd. stotyje) Tel. AXtel 7-6082

Tik asmeniškai atsilankę, galėsite įsitikinti koks didelis vyriškų ir moteriškų medžiagų pasirinkimas.

Mūsų krautuvelyje gausite viską kas tik reikalinga jūsų artimiesiems Tėvynėje pradžiuginti: vilnonės, šilkinės ir kitokios medžiagos žemesnėmis kainomis, negu kitur.

VIENYBĖS SKAITYTOJAI PERKANTIEJI MEDŽIAGAS SIUNTIAMIAMS I LIETUVĄ GAUNA 10% NUOLAIDA.

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

Įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-53 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas: Virginia 3-3544

White Horse Tavern

Baras, Restoranas ir Salė
Duodama polaidotuviniui pietūs

86-16 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9519

PRANAS BRUČAS
Savininkas

Bažnytinė politika Lenkijoje

(ATKELTA IŠ 4 psl.)

katalikų tikėjimo, moralės ir bažnytinės teisės klausimuose. Šito susitarimo valdžia tesilaikė keletą mėnesių.

1950 m. birželio mėn. prasidėjo parašų rinkimas vadinamam Stockholmo taikos kongresui. Atskirti Lenkijos vyskupai, lygiai kaip ir Lietuvos kai kurie aukšti dvasiškiai, tą manifestą pasirašė, tačiau atsisakė tai padaryti visos Lenkijos bažnyčios vardu. Kartu Lenkijos vyskupai susirinkę 1950 m. rugsėjo 12 d. Čenstahove paskelbė, kad vyriausybė nesilaikanti balandžio 14 d. susitarimo.

Vyriausybė tada nutarė griežtis atskiros Lenkijos tautinės bažnyčios steigimo. Inicliatyva kilo iš kariuomenės kapeionų tarpo, kurie pradėjo taip vadinamą patriotinių kunigų sąjungą, prie kurio greitai susitelkė pora šimty kunigų. Vyriausybė tokius kunigus kaip įmanydama rėmė.

1951 m. sausio 26 d. valdžios dekretu buvo panaikinta bažnytinė administracija naujai prie Lenkijos prijungtose buv. Vokietijos žemėse ir tenai esantiems kunigams buvo įskaita, panašiai kaip Lietuvoje, išrinkti vyskupų valdytojus su vyskupų teisėmis. Tokie valdytojai buvo išrinkti iš patriotinių kunigų tarpo. Naujai Lenkijos pirmu paskirtas arkivyskupas Wyszynskas išvyko į Romą.

Grįžęs jis patvirtino paskirtus valdytojus ir tuo būdu buvo išvengta oficialaus bažnyčios skilimo. Vatikanas tačiau oficialiai dar nepripažino vokietijų teritorijų įjungimo į Lenkiją.

1951 m. rudenį Lenkijos spaudos Vatikano puolimai pasiekė aukščiausią laipnį. Vyriausybė svarstė, kad atėjo laikas atskirti bažnyčią nuo Vatikano. Prasidėjo vyskupų suėmimai.

Patriotinių kunigų organizacija 1953 m. spalio 15 d. Varšuvoje atlaikė savo kongresą ir išrinko savo sąjūdžio vykd. komitetą su prof. J. Czujprykyje. Netrukus toji vyriausybės remiama kunigų organizacija turėjo 2.000 narių iš bendro Lenkijos 11.000 kunigų skaičiaus. Prof. Czuj buvo paskirtas naujos teologijos akademijos rektorium. Seni teologijos fakultetai Poznaniaus, Varšuvos ir Krokuvos universitetuose buvo panaikinti.

Kai 1955 m. sovietų imperijoje prasidėjo "atodėris", Lenkijos bažnyčios padėtis buvo labai sunki. Primas ir 8 vyskupai sėdėjo kalėjimuose. Visuotinę nepasitenkinimą bendra padėtimi ryškiai manifestavo Poznaniaus neramumai.

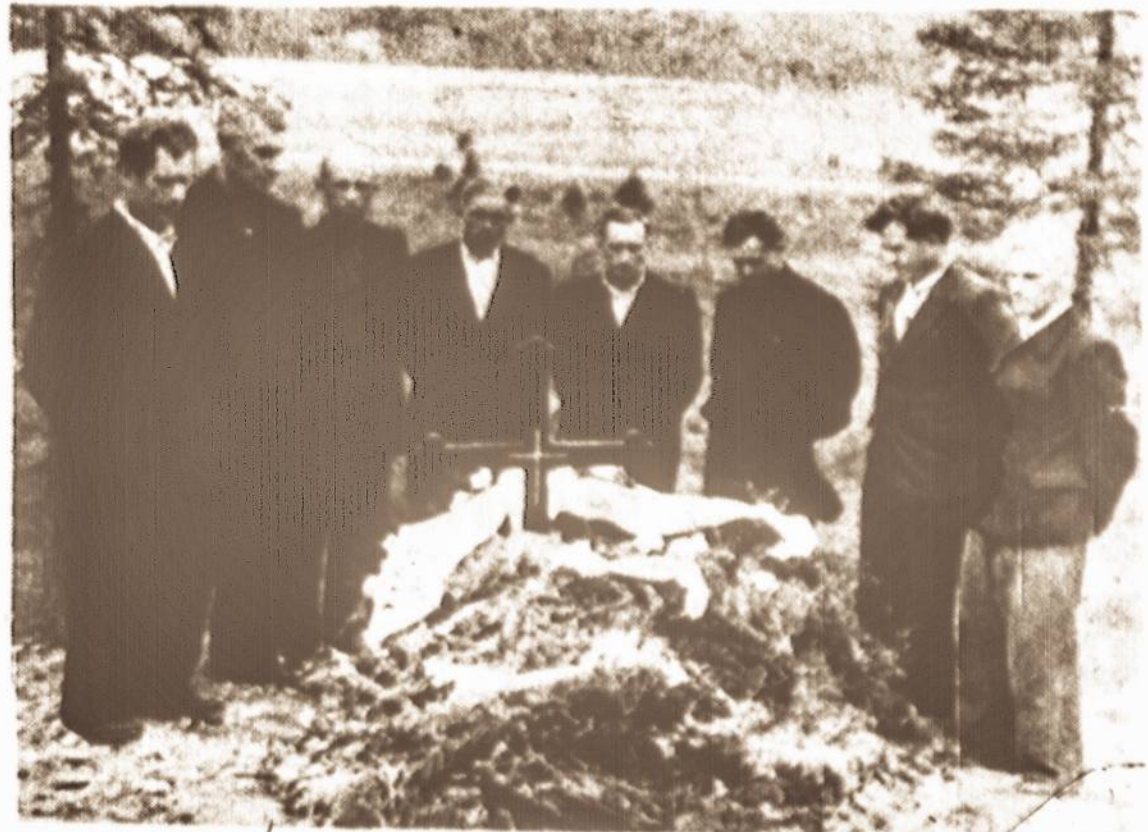
Išskodama nuraminimo nauja Gomulkos vyriausybė griežtėsi tvarkyti ir santykius su bažnyčia. Spalio 24 d. buvo paleistas kardinolas Wyszynskas. Lapkričio mėn. prasidėjo naujos dešybos. o gruodžio 11 d. buvo pasirašytas ir susitarimas, panašus į 1950 m. susitarimą. Valdžia pažadėjo katalikų bažnyčiai daugiau laisvės, neremti patriotinių kunigų sąjūdžio, o bažnyčia žadėjo paremti vyriausybės žygius sutvirtinti Liaudies Lenkiją. Tuo pačiu laiku Primas panaikino buv. vokietijų žemių bažnytinę administraciją ir su Vatikano sutikimu paskyrė joms vyskopus.

Nuo 1956 m. bažnyčios ir vyriausybės santykiai nebuvo blogi. Trys klausimai tuos santykius dar drumsčia: 1. bažnyčios noras įvesti privalomą religijos mokymą į mokyklas, 2. besiantinančių Lankijos 1000 metų sukakties minėjimas ir 3. muitų nuėmimas į Lenkiją siunčiamiems siuntiniams iš JAV ir jų per bažnyčias padalinimas vargšams.

1966 m. Lenkija švęs 1000 metų nuo savo valstybės įkūrimo, ta sukaktis sutampa su katalikų tikėjimo įvedimu į Lenkiją. Daugelis lenkų neskiria savo valstybės istorijos nuo bažnyčios Lenkijoje istorijos. Komunistų partija su pagalbinių organizacijom nori tos šventės progą katalikų bažnyčios reikšmę Lenkijos istorijoje sumažinti, tuo tarpu bažnyčia pati nutarė ruošti įvairias iškilmes, kad pabrėžus, jog Lenkija yra katalikybės tvirtovė Rytuose.

Štos trumpos valdžios-bažnyčios santykių apžvalgos aišku, kad bažnyčios pozicija Lenkijoje yra gana stipri ir Vatikanas iš savo pusės daro viską, kad ją nesulipninus. Aišku, kad su tuo reikia sieti ir egzistuojančią Lenkijos pasituntinys prie Vatikano panaikinimą. Beveik tikra, kad Vatikanas šiuo metu norėtų tokių pat santykių kaip Lenkijoje ir Lietuvoje. Panaikinimas Lietuvos pasituntinys būtų žingsnis iš Vatikano pusės ta kryptimi.

A RAGELIO LAIDOTUVĖS SIBIRE - Ištraukos iš laiško -

Prie naujai suplūto kapo Sibire...

Tarybinė vyriausybė ne vietiems politiniams kaliniams, jau atlikusiems bausmę, leido grįžti į kilimo vietas, bet daugumą jų paliko tremtyje, daugiausia tuose pačiuose rajonuose, kur buvo atliekama bausmė, neribotam laikui. Kiekvienas toks "spec - tremtinys" (taip oficialiai mus vadina) turi pasirašyti jam patiekta raštą, kuriame nurodyta jo laisvo judėjimo zona, kuri paprastai sutampa su gyvenvietės ribomis ir, perspėtas, kad atvejis sauvalaus iš ten pašalinimo, gresia 25 metai laisvės atėmimo. Praktiškai viskas yra taip: išleidžiami iš mažo konc. - lagerio į didesnį. Kiekvienas toks "specas", kartą per mėnesį turi vykti į "spec-ko-

mendantūra" registruotis. Bduodama "sunies" pasą (tuos dokumentus taip vadina saugumo organai), kuris kas mėnesį turi būti patiekta komendantūrai pražęsti sekančiam mėnesiui.

Tarp kitų Atkoje, neva laisvėje gyvenančių, buvusių politinių kalinių gyveno ir atsargos leitenantas, mokytojas Antanas Ragelis, džukas, kilimo nuo Alytaus. Bekalėdamas susirgo aukšto kraujo spaudimu ir širdies liga. Įganiūf taip nusilpo, kao jau nebebuvo varomas į bendruosius darbus. Nežiūrint to, kad tolimosios šiaurės klimatas sistemingai neigiamai veikė jo sveikatą ir liga nuolat progresavo, net atlikus bausmę (mat, buvo karininkas, šaulys) į Lietuvą jam nebuvo leista grįžti.

Vieną birželio mėnesio rytą radome jį lovoje nebegyvą. O kaip jis troško grįžti į Lietuvą, kur buvo palikęs žmoną ir vaikus.

Visi tremtiniai Atkoje, nežiūrint tautybės, lietuviai, latviai, estai, ukrainiečiai, baltgudžiai ir kitokie, organizavo laidotuves. Buvo nutarta palaidoti pagal mūsų papročius, nors ir be kunigo, bet su malda, vainikais, orkestru. Vietinė valdžia - milicija ir "spec-komendantas" - neleido organizuoti tokių iškilmingų laidotuvių. Kai sutartinai pradėjome protestuoti, buvo leista kreiptis į aukštesnę valdžią, į srities centrą, į Magadaną. Ten laimėjome. Sulaukėme leidimo laidoti su apeigomis, tik be jokių vėliavų ir kalbų: į kapines išgygiavo eiseną, kurios priekyje buvo nešama kryžius, ko niekada niekas čionai nebuvo matęs. Didelė minia žmonių su gausybe vainikų lydėjo mūsų tautietį Antaną Ragelį į amžino poilsio vietą.

Kuriam laikui praėjus apilankiau kapą ir padariau šią nuotrauką, kurią siunčiu, jei būtų galima patalpinti lietuvių spaudoje.

Su šiuo siunčiu ir kitą lietuvių - tremtinių palaidotų Kolymoje, prie konc. - stovyklos kapų nuotrauką. Čia jau, kaip matote, jokių kryžių, tik basliai su buv. vergų asmens numeriais laikinai sukaltoti ant kapų. Kai basliai išnyks - neliks nė ženklo, kur šaltoje taigoje amžinai išsisi nekaltai nukankintų lietuvių kaulai.

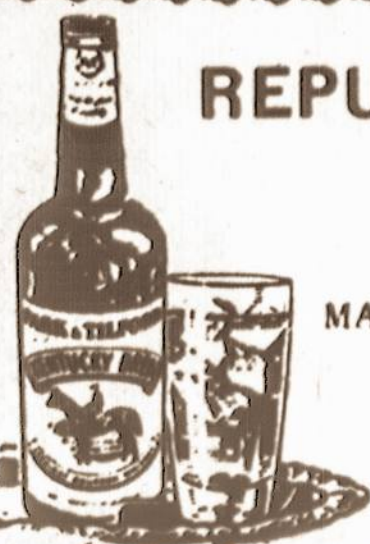

Mes, numeriais sužymėti tėvynės Lietuvos sūnūs ir dukterys, išimėme čia, šaltoje Sibiro žemėje...

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Sūvininkas
Stiklinis baras. Viena gražiausių užėgų Brooklyne.
273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVERgreen 4-9533

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAIČIAI
322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVERgreen 7-2089

FIRE - AUTO - LIABILITY - BURGLARY - GLASS PLATE

ROBERT F. NARK

APDRAUDOS SPECIALISTAS

28 Court Street Brooklyn 1, N. Y. 700 Caroline Ave. N. Valley Stream, N. Y.
MAin 4-6400 VALley Stream 5-0783

LIFE - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD - COMPENSATION

SALE 50% OFF SALE

ANNUAL FLOOR SAMPLE AND GENERAL WAREHOUSE CLEARANCE

Modern Bedroom Suites	\$90.00
Modern 3-pc. Living Room	129.00
Convertible Studio Couches	49.00
Hollywood Beds - Ensemble	39.00
Miriser Folding Cots	19.00
Cotton Mattresses - all sizes	9.95
Famous Make Hotel Type Innerspring Mattress	14.95
Orthopedic Hair Innerspring Mattress and matching box spring 2 piece set	49.00
Steel Bed Frame Casters	6.95
Dinettes	39.00

CONVENIENT TIME PAYMENTS
FOR REAL SERVICE
AND SATISFACTION
See Us First

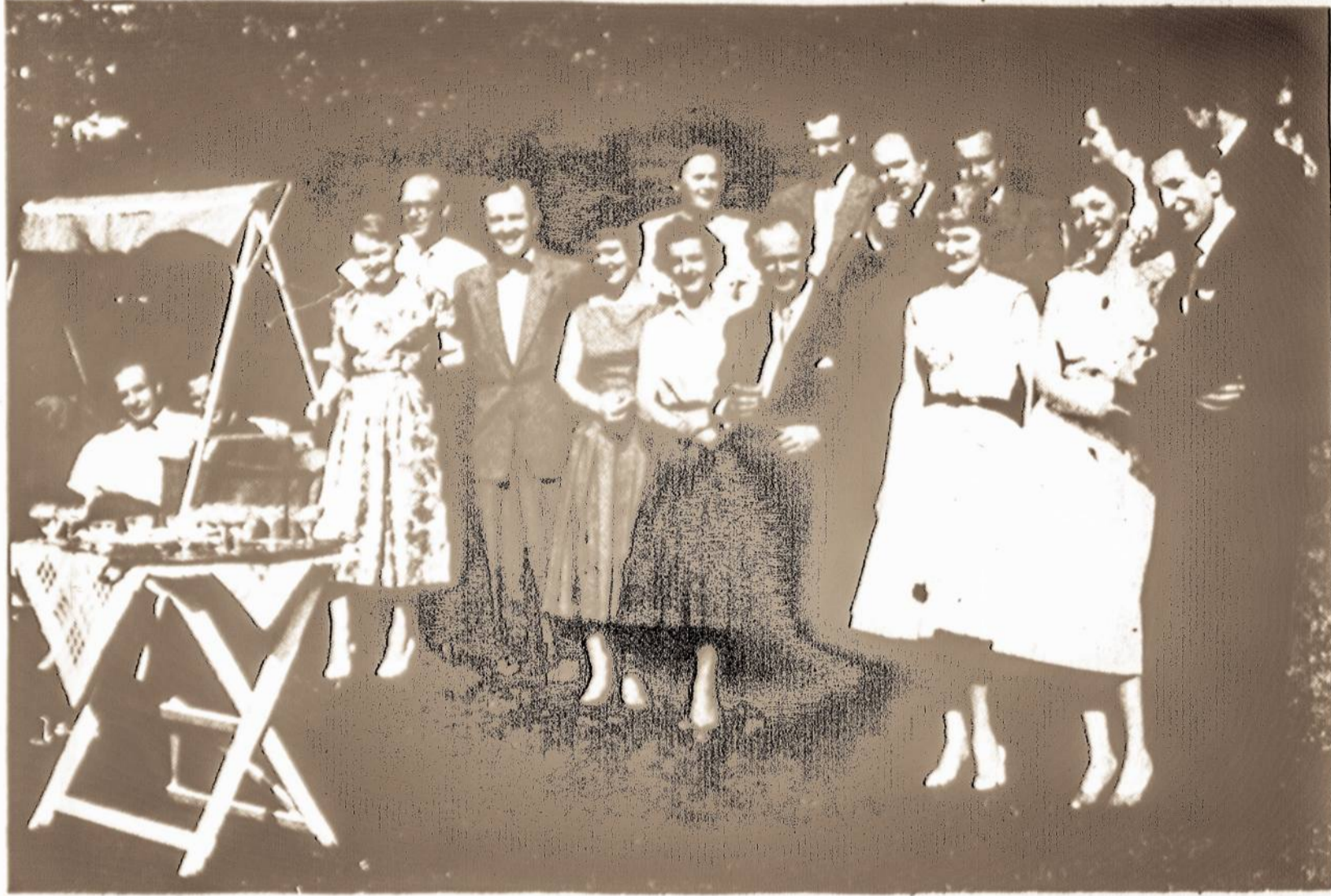
CYPRESS BEDDING AND MATTRESS CO.

3 Floors of Fine Bedding and Furniture
3477 Fulton Street Brooklyn, N. Y.
(near Lincoln Avenue)

APplegate 7-8802

LIETUVIAI ŠVEDIJOJE, arba... geriau vėliau, negu niekad

Ši nuotrauka daryta praėjusiais metais, Britos ir Kristupo Plonaitių sode įvykusios gegužinės metu, Aspen — netoli Goetebargo.

Kristupas Plonaitis — Klaipėdiškis lietuvis, dar gimnazistu būdamas dalyvavo 1923 m. Klaipėdos sukilime, paskui visą laiką aktyviai dirbo lietuvių organizacijose. Geriausias Lietuvos buriuotojas, Klaipėdos jūrų skautų vadovas, finansavęs ir

vadovavęs visoms didžiosioms jūrų skautų kelionėms po Baltijos ir Šiaurės jūras.

Bebūriuodamas — susipažino Goeteborge (Švedijoje) su Lietuvos garbės konsulo Švedijos bankininko E. Erlandsono dukterimi Brita, kuria ir vedė. Brita, gyvendama su vyru Klaipėdoje, išmoko puikiai lietuviškai. Kr. Plonaitis už aktyvų visuomeninį darbą ir jo rėmimą pinigais — Lietuvos vyriausybės

buvo apdovanotas įvairiais garbės ženklais ir ordinais. Antrasis pasaulinis karas Plonaitius užklupo Klaipėdoje. Tik Švedijos užsienio Reikalų Ministerijos intervencijos Berlyne dėka — jiems buvo leista 1942 m. pavasariį iš Klaipėdos išvykti į Švediją, kur, kaip dabar matome, gražiai išsikūrę, suranda galimybių apie save suburti ir skaitlingesnį lietuvišką ratelį — Švedijoje gyvenančių lietuvių.

NUOTRAUKOJE: Iš kairės į dešinę (sėdi) Lietuvos aviacijos pulkininkas Juozas Narakas ir Aina Markšaitienė. Stovi: pobuvio ir padvarijos šeimininkė Brita Plonaitienė, inž. Henrikas Arvydas Vasilis, Barbora Vasilienė, Elsa Narakienė, Eleonora Markšaitienė, dailininkas Robertas (su barzda), Kristupas Plonaitis (su stiklu rankoje) bankininkas — direktorius, inž. Konstantinas Tamulėnas, inž. Leonardas Markšaitis, p-lė Plonaitytė, p-lė Ulla (inž. P. Čepanavičiaus sužadėtuotinė), Siv Vasilienė, inž. Petras Čepanavičius ir dipl. inž. arch. Valdemaras Vasilis.

VL. BAKŪNAS

MATTHEW MAŽEIKA
Savininkas

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas

8015 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN 21, N. Y.

VIRGINA 9-3112

MARY PAIAUIS

RESTAURANT
BAR & GRILL

337 ST. NICHOLAS AVE.
(Ridgewood)

BROOKLYN, N. Y.
Phone: EVERgreen 2-9141

Kviečia visus atsilankyti, linksmai laiką praleisti ir su draugais sueiti.

DĖMESIO!

LIETUVIŠKA DUONA

LIETUVIŠKAS SURIS

LIETUVIŠKOS DEŠROS

IR SKILANDŽIAI

Norintieji įsigyti šių skanių lietuviškų produktų, kreipiasi į jų gamybos generalinį atstovą:

PETRĄ LISAUSKĄ

64-09 Clinton Avenue, Maspeth, New York

Tel. TW 4-8087

LITHUANIAN BAKERY
131 INSLEE PLACE
ELIZABETH, NEW JERSEY

JONAS ANDRULIS
MICHIGAN FARM CHEESE, Inc.
FOUNTAIN, MICHIGAN

KRIKŠČIONYBĖ | POLITIKĄ

(ATKELTA IŠ 5 psl.)

būdų atskirtų nuo netikrų. Dievas išklausęs jo prašymo. Irinėjus antro šimtmečio pabaigoje "tikrais" raštais laikė keturias evangelijas. Girdi, esančios keturios kryptys, Vakarai, Rytai, Šiaurė ir Pietūs, todėl natūralu, kad būtų keturios evangelijos.

Savaime aišku, kad tokia painiava kėlė naujų abejonių. Juo labiau, kad krikščionybė jau taip išsiplėtė, kad ją jau pradėta vartoti politiniams tikslams. Romos imperatorius Konstantinas Didysis, pastatęs sau puikią sostinę Konstantinopolį, sugalvojo, kad krikščionybė jam gali atnešti daug politinės naudos. Krikščionybę jis paskelbė valstybinę religiją, o bažnyčios tėvų Euzebijus paskyrė vyr. teologu. Euzebijus pradėjo aiškinti, kad imperatorių iš kitų žmonių išskyrė pats Dievas. Konstantinas esąs tam tikra prasme Jėzaus vietininkas. Ir miręs Konstantinas buvo palaidotas tarp 12 sarkofagų, kuriose tariamai buvo palaidoti Jėzaus mokiniai.

Bet vienam vyskupų, būtent Romos vyskupui, šita politiniai-religinė mišrainė netiko. Romos didikų žeimoms, iš kurių tarpote vyskupai skiriami, nepatiko, kad sostinė buvo perkelta į Konstantinopolį. Prasižėjęs tautų kilnojimosi amžius palengvino Romos vyskupui vis daugiau gyvytį politinės galios, kuria bandė pagrįsti religiniai. Savo specialias teises Romos vyskupai remia tą Mato evangelijos vietą, kur Kristus Petruį sakęs, jog jis (Petras) esąs uola, ant kurios jis pastatysias savo

bažnyčia. X) Tačiau apie tai nėra nė žodžio kitose evangelijose ir atrodo, kad ji į evangelijos tekstą galėjo būti įdėta vėliau. Iš kitos pusės ji randa ma pačiame seniausiame turimų tekstų, būtent vadinama Codex Vaticanus, kilusiam iš IV šimtmečio. Gintas dėl tos vietos tikrumo ar netikrumo privertė pradėti daryti įvairius tyrimėjimus ir lyginimus. Jie tęsiasi iki šios dienos. Norint iš pagrindų išsiaiškinti, reikia grįžti iki paties Jėzaus gyvenimo. Todėl anglų kalboje nuo 1901 iki 1953 metų pasirodė net 400 knygų apie Jėzaus gyvenimą. Vokietijoje, kaip minėjome pereiname numeryje, į tą reikalą nuo šio šimtmečio pradžios žiūrėta kaip į antraeilės reikšmės klausimą. Tik po Negyvosios Jūros raštų radimo prasidėjo nauja tyrinėjimo karšligė.

Kitą savaitę: LAUDIES MOKYTOJAS AR IŠGANYTOJAS?

X) Juozapo Skvirecko N. Testamento vertime ši vieta skamba taip: "...tu Petras (uola), ir ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią. Tau aš duosiu savo karalystės raktus; ką tu suriši žemėje, bus surišta ir danguje..." Bet tame pačiame skyriuje, 23 eilutėje, Jėzus jau bara Petrą: "Eik už manęs, šetone, tu man papiktinimas, nes tu mėgsti ne tą kas Dievo, bet kas žmonių". Klausimas: kaip galima buvo tokiam žmogui pavesti savo vietininkystę?

* Bedarbių skaičius Amerikoje ši mėnesį pasiekė keturis milijonus.

Lietuvių Enciklopedijos talka

Lietuvių Enciklopedijos Leidykla skelbia paskutinę Lietuvių Enciklopedijos TALKĄ nuo 1958 m. spalio 15 d. Talkos metu naujai L. E. užsisakiusieji gaus dovanų knygomis.

Užsisaug L. E. nuo 1958 m. gruodžio 15 d. iki 1959 m. vasario 15 gaus pilną V. Krėvės Raštų rinkinį (6 tt.). Ir visi tie, kurie užsisaugys nuo 1959 m. vasario 15 d. iki 1959 m. balandžio 15 d., gaus Lietuvos Žemėlapi ir Jono Balio Lietuvių Dainos Amerikoje.

Išėjusius L. E. 15 tomų naujieji prenumeratoriai gaus išsimokėjimui jų pageidautomis sąlygomis, o už naujai išeinančius toms, kurių bus dar 12-13 tt., moka už kiekvieną išeinantį tomą. Vieno tomo kaina JAV & 7,75, visur kitur — \$8.

Lietuvių Enciklopedijos leidimas nėra kiemo nors asmeninis reikalas, bet visų lietuvių sutelktinių pastangų vaisius, nors, deja, tik laisvame pasaulyje gyvenančių lietuvių pastangos už savo kultūrą ir lietuviškumo išlaikymą, šiandien tapę ir besąlyginės laisvinimo kovos dalimi. Šiandien jau jokia paslaptis, kad pradėjus leisti išsibarsčiusiems pasaulyje lietuviams L. E., Maskva susirūpino, ją puolė ir iskonevėkė, o norėdama nuraminti okupuotą Lietuvą suteikė jai teisę išsileisti susovietintą enciklopediją lietuviškai. Tą pažadą davė vien tik lietuviams, bet, kaip įprasta, pažadas liko pažadu ir Lietuvoje turėjusi pasirodyti sovietiška enciklopedija jau numarinta Maskvos okupacinėje cenzūroje. Šis Maskvos rūpestis ir nuolatini L. E. puolimas rodo, kokį milžiniškai lietuvišką darbą šiandien mes išveivai atliekame. Ir tikrai, mes ja galime didžiulius, nes tik vieni lietuvi, išsiblaškę po visą laisvą pasaulį, leidžia bendrąją enciklopediją su gausia lituanistika. Kito tokdo atsitikimo dar nėra pasaulyje. Mes darbą daugiau kaip įpusėjome, tikime ir iki galo ištesėti.

Mielas Lietuvi, mes kviečiame Tave įsijungti į L. E. prenumeratorių eilės ir tuo pačiu būti mūsų pradėtojo darbo dalininku. L. E. leidžiame visi sutelktinėmis pastangomis, ją leidžiame visi bendra talka. Todėl ir ją baigus, visas mūsų pasididžiavimas ir būsimų kartų įvertinimas priklausys visiems: leidėjams, redaktoriams, talkininkams ir prenumeratoriams. Laukiame atsiliepiant.

LIEUVIŲ ENCIKLOPEDIJA, 265' C St., S. BOSTON 27, MASS.

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS Baras ir Restoranas

Lietuviškos gamybos
pietūs, vakarienės ir užkandžiai

GERIAUSI GERIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS
SPAUDOS KIOSKAS

Salės šokiais vestuvėms ir kitokioms pramogoms
prieinama kaimais. Lietuviškų organizacijų
susirinkimams patalpos nemokamai. Visais reika-
lais kreiptis klubo reikalų vedėją K. Vaitaitį.

280 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9672

Visame New Yorke neraste gražesnių
ir patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte -- koncertą, vestuves, prakalbas ar
šokių -- salėse gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių.

L. MOLIN - REIKALŲ VEDĖJAS
320 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-1123

Winter Garden Tavern Inc.

VYTAUTAS BELECKAS
SAVININKAS

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms
pramogoms. Be to, duodami
polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lie-
tuviškas maistas prieina-
momis kainomis.

Po sėkmingo Naujų Metų sutikimo

Praeitą savaitę įvyko Naujų
Metų sutikimo New Yorke
rengėjų posėdis. Bvadoje visų
organizatorių prieita bendros
nuomonės, kad šiemetinis ben-
druomeniškas Naujų Metų
sutikimas Grand Paradiše salėse
visais požiūriais praėjus aukšta-
me lygyje.

Posėdyje aptarta ir ekono-
miniai parengimo reikalai. Su-
vedus šlaidas, išryškėjo ir tam
tikras likutis, kuris numatyta
paskirstyti šalose, Lietuviybės
šlaikymo ir kitiems lietuviško-
sios kultūros reikalams. Pris-
minta Balfo, Maironio mokyk-
los, žurnalo Lituanius ir kiti pa-
ramos reikalingi kultūriniai dar-
bai.

Baigiant posėdį adv. Jonas
Šlepetyš LB New Yorke Apygar-
dos vėbos vardu visiems prie pa-
rengimo darbams bei moralis-

kaį jį parėmusiems nuoširdžiai
padėkojo.

ST. DOVANIS

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju dr. V.
Paprockui už mano sėkmingą
gydymą. Būdamas ligoninėje
patyriau didelį jorūpestingumą,
atydžią priežiūrą ir nepaprastą
pareigingumą, kas, be abejo,
pagreitino mano pasveikimą.

Kartu tariau didelį ačiū prel.
Balkūniui, kan. J. Končiui, kun.
J. Čekavičiui, kun. S. Dabu-
šiui, kun. V. Pikturai, vie-
nuoliiui tėvui Petručiui, tautinių ir
kitų organizacijų atstovams, jų
valdyboms, draugams ir pažį-
tamiems, kurie visi mane lankė
ligoninėje, atnešė gėlių ir lin-
kėjo greičiau pasveikti. Visa
tai teikė man didelę paguodą.

Visiems nuoširdus ačiū.

JUOZAS P. GINKUS

J. Gudelis vietos vieny-
bielis, po sėkmingos operaci-
jos, sveiksta namie.

Vasario 7 d. šeštadienį,
jungtinį užgavėninį pobūvį ren-
gia L. T. Stud. Korporacija,
Neo Lithuania ir Liet. Tautinis
Akademinis Sambūris New Yor-
ke, Liet. Piliečių Klube, 280
Union Ave., Brooklyne, Gros
Butrimo orkestras. Pradžia 7
val. vak.

Sportas

Sausio 18 d. LSK futboli-
ninkai susitinka su Hota SC fut-
bolininkais pirmenybių rungtynėse.
Rungtynės įvyks prieštini-
ko aikštėje — Jefferson Field,
Manhattan. Pradžia 12:45 ir
2:30 val. LSK jaunieji žaidžia
pirmenybių rungtynes su Giulia-
na SC jaunieji. Šios rungtynės
įvyks Grand Stadium (šalia Lie-
tuvių Atletų Klubo). Pradžia
11:30 val.

KREPŠINIS

Lietuvių Atletų Klubo pen-
ketukas šį šeštadienį žaidžia
pirmenybių rungtynes prieš lat-
vių krepšininkus. Rungtynės
įvyks Eastern District YMCA.
Pradžia 8 val. Sausio 22 d. LAK
krepšininkai susitinka su estų
penketuku. Šios rungtynės taip
pat bus Eastern District YMCA.
LSK — 2: BW GOTTSCHEE — 2

Sausio 11 d. LSK futbolin-
kai draugiškose rungtynėse su-
sitiko su BW Gottschee koman-
domis. Pirmosios rungtynės bai-
gėsi lygiomis 2:2. LSK įvarčiai
Butrimas — 2. Rezervas savo
rungtynes pralaimėjo 2:3 san-
tykiu. A. D.

OKTETO KONCERTAS

Šeštadienį, vasario 7 dieną
New Yorke skautų vyčių okte-
tas Apreiškimo par. salėje,
Brooklyne rengia savo metinį
koncertą. Solo ir drauge su ok-
tetu dainuos solistė A. Gaigalytė
iš Philadelphijos. Progra-
mą ves fejletonistas V. Bra-
žėnas.

LIETUVIAI ADVOKATAI

ST. BREDIS, Jr.
37 SHERIDAN AVENUE
BROOKLYN 8, N. Y.
Tel. APplegate 7-7083

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)
41-40 74th STREET
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. NEWton 9-6620

A. J. WESLAN
16 COURT STREET
BROOKLYN 1, N. Y.
Tel. TRIangle 5-6116

GERIAUSIAS
INSURANCE ir REAL ESTATE
PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 7-4335

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedejas
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME

F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. VIRginia 7-4499

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: STagg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.
Vėsinamos Kopyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius
įvairiems reikalams.

AUGUST P. GUSTAS, Inc. LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

384 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y. TEL. EVergreen 7-4774

Šios naujai įrengtos kopyčios yra vos du blokas nuo Broadway. Lengvai pasie-
kiama, vaziuojant BMT, IND linijų traukiniais ir autobusais. Daug vietos auto-
mobiliams pasistatyti.

VIENYBĖ

Dr. A. Trimakas kalbės buvusių lietuvių studentų (alumnių) sąjungos rengiamajame pobūvyje, sausio 18 d., 5 v. v. Alliance Club, 78 St. Marks Place, New Yorke.

J. M. Turavičienė, žinoma Naujosios Anglijos veikėja, gydoma Robert Roxbury Hospital, 125 Parker Hill Ave., Roxbury, Mass. Jos sveikata kasdien gerėja.

Tesė Puodžiuvienė ilgametė mūsų laikraščio skaitytoja iš Woodhaveno, šiuo metu gyvena Miami, Floridoje. Žada grįžti namo apie pavasarį.

P. Lanys LB Elizabetho apylinkės izdininkas, prašo narius sumokėti tautinio solidarumo mokesį. Mokestis priimamas sekmadieniais nuo 12 iki 2 v. p. p. Lietuvių Laisvės salėje, 262 Second St., Elizabeth, N. J.

V. A. Vidginis, ilgametis Vienybės skaitytojas ir biznesorius Philadelphijoje mirė praėjusių metų pabaigoje.

Juozo Kundroto mirties penkmečio proga vasario 14 d. 8:30 v. r. Angelių Karalienės bažnyčioje bus atnašaujamos mišios. Naslė kviečia velionio draugus dalyvauti.

Padėka

Praėjusių metų gruodžio 27 d. Stanaičių namuose Santaros New Yorko Skyrius suruošė švenčių proga susipažinimo vakarą, kuriame buvo labai draugiška nuotaika. Ponams Stanaiciams, už sudarymą taip malonių sąlygų, Santariečiai reiškia nuoširdžią padėką.

Kolegą Vytautą Vaitaitį, buvusį Santaros New Yorko skyriaus pirmininką, suklūrusį šeimą, Santariečiai nuoširdžiai sveikina ir linki laimingo šeimyninio gyvenimo.

Mokyklos vedėjos padėkos žodis

Praėjusių metų gruodžio mėn. 28 d. Maironio mokyklos mokiniai buvo suruošę Kalėdų eglutės vakarėlį Apreiškimo parapijos salėje. Tam pasirodymui mokiniai ruošėsi labai uoliai, nugalėdami ligų ir nepalankaus oro kliūtis.

Už mūsų mokyklos tradicinio vakaro įgyvendinimą nuoširdžiai dėkoju Apreiškimo parapijos Klebonui Kun. Norbertui Pakalniui.

Pergyvenant švenčių laikotarpį, pripildytą sveikinimų, linkėjimų, dovanų ir naujų procių, vyresniajai kartai prisimena Kūčių stalas savoje tėvynėje, savoje pastogėje; prisimena žvaigždėtą dangus ir girgždantis sniegas, Kalėdų nakties varpai; pagaliau ir žalia eglutė papuošta spalvoto vaško - tikrai degančiomis žvakutėmis! Tais keliais trumpučiais sakiniais galima sukelti lietuvių sieloje jautriausius prisiminimus.

Ką pasako mūsų mažiesiems tos paskitos mintys? Jas reikia beveik pažodžiui jiems išaiškinti. Todėl mūsų mokyklos uždavinys ir yra padėti tėveliams išmokyti jaunimą savos kalbos, rašto ir paprocių.

Mening programos dalį paruošė mūsų mokyklos tautinių šokių mokytoja Jadvyga Matulaitienė. Programą labai vertinu tuo, kad joje dalyvavo beveik visi mokiniai. Programos išpildymas teikė malonumo ir patiems artistams. P. Matulaitienė turi didelius kantrybės išteklius ir dirbo nenuilsdama - už tai jai labai dėkoju!

Taip pat mano padėka solistui Vladui Baltrušaičiui už išmokymą giesmės ir dainelių, palyginti labai trumpu laiku.

Sunku išskaičiuoti visus geros valios ir palankumo parodymus asmenis, bet jiems nepadėkojus negalėčiau likti.

Dėkoju visiems išvardintiems už darbą ir pasiaukojimą: Kun. J. Pakalniškiui ir visiems mokytojams. Tėvų Komitetui: L. Žitkevičiui, E. Baltrušaitienei p. Kybartienei, A. Samušui ir p. Gražiūnui, Aktoriui Vitaliui Žukauskiui, Juditai Audėnaitei, Romui Kisieliui, p. Lensbergiui, Vytautui Kidoliui, p. Miklui, p. Volodkevičiui. VII kl. mokiniams - scenos puošėjams: Kazimierui Snieškai, Pranui Ažuolui, Visvaldui Gerviliui, Edmundui Vaičiuliui ir kitiems. Mamytėms ir tėveliams už ištvėrmę ir važinėjant vaikučius į repeticijas ir už rūbus. Visiems artistams už suteiktą malonumą ir atsilankiusiems svečiams už gausų dalyvavimą.

Noriu priminti, kad mūsų mokykloje galima gauti pirkti elementorių "Aušrelė". Tą knygą patartina išigyti ir vaikučiams, kurie dar nelanko mokyklos, nes laidai išsekus, knygos problema vėl gali stoti prieš akis, kas būtų pradžioje mokslo metų.

J. Šlepetyš dovanuoja lietuviškų knygelių, kurios bus išdalintos mokslo metų pabaigoje pasišymėjusiems mokiniams. Už knygeles dėkoju.

E. RUZGIENĖ
Maironio Mokyklos vedėja

SOLISTĖ ALDONA STEMPUŽIENĖ

Vienybės koncerto publika, š. m. vasario 1 dieną, Webster Hall (Vienuoliktoji gatvė ir Trečioji Av.), New Yorke, turės progos pirmą kartą išgirsti pilname savo talento spindėjime. Aldona Stempužienė yra Clevelando Cafarelli Operos Co. narė, dainavusi tokiose operose, kaip Faustas, Hoffmano Pasakos, Carmen, taip pat Chicagos Lietuvių Operos Co. spektakliuose. Tai solistė, kuri savo turtingu ir sodriu balsu seniai žavi ir kitataučius. Pavyzdžiui, Abraham Chasins, žinomas kompozitorius-pianistas, ir New York Times radijo stoties muzikos direktorius išgirdęs 1950 m. įdainuotą solistės Aldonos Stempužienės plokštelę su Čiurlionio Ansambliu, V. Tysliavienėi pareiškė: "A beautiful and luscious voice!" Kaip žinoma, solistė Stempužienė yra koncertavusi Pietų Amerikoje ir Kanadoje, jau nekalbant apie jos laimėjimą didžiausio amerikiečių dienraščio Cleveland Plain Dealer surengto dainavimo konkurso. Vienybės koncerto programoje, be solistės Aldonos Stempužienės, dalyvauja tenoras Stasys Baras - Baranauskas, koloratūrinis sopranas Monika Kripkauskienė ir dirigentas Aleksandras Kučiūnas, iš Chicagos.

V. MAŽELIO PORTRETAS

Programoje:

Stasys Baras,
Monika Kripkauskienė,
Aleksandras Kučiūnas,
Aldona Stempužienė ir kiti.

SOKIAMS GROS J. THOMAS IR JO ORKESTRAS

SEKMADIENI,
vasario 1 d.
4 val. po pietų

Webster Hall
Vienuoliktoji gatvė
ir Trečioji Avenue
New Yorke

Vienybės Koncertas